

Pfv.II.20.351/2015/3.

A Kúria a felperesnek az alperes ellen gyermektartásdíj felemelése iránt a Budakörnyéki Járásbíróságon 10.P.21.155/2011. számon indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 14.Pf.20.628/2014/5. számú jogerős ítélete ellen az alperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra az abban megjelölt módon és időben 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2005-ben hozott jogerős ítélet az alperest a felek 2002. június 12. napján született A. utónevű gyermeke tartására 2003. április 1. napjától kezdődően havi 20.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. Az alperesnek jelenlegi élettársától 2005 júniusában T. utónevű gyermeke született.

A felperes keresetében 2011. június hó 1. napjától kezdődően a gyermektartásdíj felemelését kérte, az alperes kötelezését a mindenkori főállású jövedelme 20 %-a, de legalább 40.000 forint összegű tartásdíj megfizetésére. Keresetének ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a korábbi ítélet a tartásdíj mértékét az alperes vagyoni viszonyai alapján állapította meg, amely a gyermek

szükségleteit nem fedezi. A felperes jövedelme nem, de a gyermek szükségletei jelentősen emelkedtek. A megkezdte általános iskolai tanulmányait és 2011 augusztusában megállapították, hogy 1-es típusú cukorbetegségben szenved, ezért jelentős többletköltséggel járó speciális ellátásra, étrendre, étrend kiegészítőkre szorul. A korábban megállapított tartásdíj az éves infláció miatt jelenleg 30.000 forintot jelentene. Mindez olyan lényeges körülményváltozásnak tekinthető, amely megalapozza a tartásdíj felemelését.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy T. is beteg, kamrai és pitvari sövényhiánnyal született. Közgyógyellátásra nem jogosult, gyógyszerköltségét az alperes és családja biztosítja. Ezzel szemben a felperes a közös gyermek betegségére tekintettel közgyógyellátásra, emelt összegű családi pótlékra jogosult, amely a többlet kiadásokat fedezi. A felperes megfelelő anyagi körülmények között él, viseli a különórát, a felek közös tulajdonú, a felperes és a közös gyermek használatában álló ingatlan rezsi költségeit, az ingatlant átépítette, évente külföldön nyaral. Ezzel szemben a gyermektartásdíj megállapítása óta az alperes jövedelmi viszonyaiban változás nem következtek be.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában a Csjt. 69. § (1) bekezdésére, 69/A. § (1) és (2) bekezdésére, a 69/B. §-ára, a 69/C. § (1), (3) és (4) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy a tartásdíj megállapítása óta a körülményekben lényeges változások következtek be. A korábbi ítélet meghozatalakor a felek közös gyermeke 3 éves volt, azóta iskolás lett, és az infláció az eltelt évek alatt jelentős mértékben növekedett, továbbá a felek gyermeke 1-es típusú cukorbetegségben szenved. Az alperes személyi körülményeiben annyi változás következett be, hogy élettársától gyermeke született.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a korábbi jogerős ítélet a tartásdíj mértékét az alperes vagyoni viszonyaira, a jelentős értékű ingatlan vagyonára alapította. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes vagyoni viszonyai indokolnák a tartásdíj felemelését. Az alperesnek jelenleg nagy értékű ingó vagyontárgya nincsen, kizárólag egy motorkerékpár tulajdonjogával rendelkezik. A peradatok azt igazolják, hogy egy gépjármű szívességből, az alperes barátjának kérésére került az alperes nevére. Egy másik gépkocsi üzembentartója és tulajdonosa pedig az alperes édesanyja. Ezzel szemben nem fogadható el a felperesnek a saját jövedelmi és vagyoni viszonyaira vonatkozó állítása. A felperes előadása szerint alkalmazottként havi 82.500 forint igazolt jövedelemmel rendelkezett, majd 84.000 forint álláskeresői járadékban részesült. Ugyanakkor fizeti az általa használt ingatlan rezsi költségét, az ingatlant terhelő kölcsön havi 65.000 forintos

törlesztését, a gyermek havi 70.000 forintban megjelölt kiadásait, továbbá a 10.000 forintos havi ruházkodási költségét. Ebből következően a felperesnek legalább havi 200.000 forint jövedelemmel kell rendelkeznie. A felperes tehát nem a valós jövedelmi helyzetéről nyilatkozott, a gyermek szükségleteire is eltérő előadásokat tett.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az időmúlás indokolná a tartásdíj felemelését, de A. betegségéből eredő többletkiadásokat a közgyógyellátás, illetőleg az emelt összegű családi pótlék fedezi. Ezzel szemben az alperes jövedelmi és vagyoni viszonyaiban nem állt be olyan változás, amely indokolttá tenné az alperes által fizetett tartásdíj felemelését.

Az alperes bejelentett munkahellyel 2013. március 21. napjáig nem rendelkezett, addig alkalmi munkából átlagosan havi 60.000 forint jövedelemhez jutott. Az alperes résztulajdonosa a felperes és a közös gyermek által lakott és édesanyja özvegyi jogával terhelt ingatlanoknak. Az alperes szíveségi lakáshasználó élettársa édesanyjának tulajdonában álló ingatlanban, az alperesi család a rezsiköltségeket a tulajdonossal közösen viseli. Az alperes élettársa édesanyja ápolására figyelemmel 26.000 forint ápolási díjban részesül. Az alperes használatában van egy B. 2000-es évjáratú motorkerékpár, 2012 nyaráig tulajdonában állt egy F. típusú gépjármű, és barátja dr. G. Jó. megbízásából saját nevére megvásárolt egy V. típusú 2008. évjáratú, de 2011 májusában már értékesített terepjárót.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest terhelő gyermektartásdíj összegét 2011. június 1. napjától havi 30.000 forintra felemelte. Kötelezte az alperest 2011. június 1. napjától a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időre 400.000 forint gyermektartásdíj hátralék részletekben történő megfizetésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú-, és a másodfokú eljárás adatai alapján kiegészítette. Megállapította, hogy az alperes 2013. március 21. napjától alkalmazásban áll havi nettó 50.107 forint jövedelemmel és a felek közös tulajdonú ingatlanát terhelő hitel havi 63.000 forintos törlesztő részleteit 2013 decemberétől az alperes fizeti.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vonta kellően mérlegelési körbe az alperes jövedelmi viszonyait, életkörülményeit, továbbá a közös gyermek szükségleteit és tévesen ítélte meg a felperes természetbeni hozzájárulását. Kétségtelen, hogy a felperes a gyermek egészségügyi állapota folytán jogosult az emelt összegű családi pótlékra, a közgyógyellátásra és az étkezési

hozzájárulásra. Mindez azonban nyilvánvalóan nem fedezi azt az anyagi terhet és az állandó, fokozott gondozással járó többletmunkát, amelyet a gyermek egészségügyi állapota indokol. Az elsőfokú bíróság ezért tévesen állapította meg, hogy a gyermek speciális étrendje a magasabb összegű családi pótlékból biztosítható. Emellett a gyermeket természetben gondozó felperesre a gyermek ellátása, gondozása, egyrészt az életkorából, illetőleg a betegségéből adódóan többletterhet ró. A gyermek indokolt szükségletei az alperes által fizetett gyermektartásdíj felemelését szükségessé teszi.

Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes vagyontalan. Az alapperben hozott jogerős ítélet döntően az alperes vagyoni viszonyait vette figyelembe a gyermektartásdíj alapjaként. A perbeli időszakban azonban a főiskolai végzettséggel rendelkező alperesnek módjában áll a kereső tevékenység folytatása. Az alapvető szülői felelősség megköveteli azt a gondoskodást, hogy a szülő a körülményeinek alakításakor a kiskorú gyermekével szemben fennálló tartási kötelezettségével is számoljon (BH 1996. 643.).

Az alperes kereső tevékenységet végez, alkalmi munkából havi 60.000 forint jövedelmet ér el és természetben is kap a család szükségleteit fedező zöldséget és gyümölcsöt. A 2013. április 23-án megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy nincs munkaviszonya, ezzel szemben a csatolt keresetigazolás szerint 2013. március 23-tól alkalmazásban áll. 2013 decemberétől az alperes képes a közös tulajdonú ingatlant terhelő havi 60.000 forint hitel törlesztésére, több gépjármű volt a tulajdonában, illetve használatában. A jogvita elbírálása szempontjából nem releváns, hogy milyen elszámolás eredményeként került az alperes tulajdonába az utóbb értékesített tehergépjármű. Az alperes egy B. típusú motorkerékpárt tart fenn és a peradatok szerint az elmúlt időben mintegy 15.000.000 forint magánkölcst fizetett vissza, így saját álláspontja szerint a közös tulajdonú ingatlan megváltására is képes. Mindezen adatok együttes mérlegelésével a másodfokú bíróság az alperesnek a gyermektartásdíj alapjául szolgáló jövedelmét havi 150.000 forintban határozta meg, és a Csjt. 69/C. § (2) bekezdése alapján a tartásra szoruló két gyermeke figyelembevételével jövedelme 20 %-ának megfelelő havi 30.000 forint határozott összegű felemelt tartásdíj megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság a peradatokat tévesen értékelte, iratellenes, ellentmondó és okszerűtlen megállapításokat tett, megsértette a Csjt. 69. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezést.

A felülvizsgálati kérelem részletes indokai szerint a családi adókedvezményt is tartalmazó havi 60.000 forint nettó fizetésben részesül és a hitel részlet pontos összege havi 56.780 forint.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperes terhére, hogy jövedelméről valótlan és a gyermek szükségleteiről ellentmondó nyilatkozatokat tett. A szükségletek egy része megszűnt, illetőleg ingyenessé vált, egyes kiadások pedig ténylegesen fel sem merültek. A felperes nem bizonyította a közös gyermek cukorbetegségével járó extra kiadásokat, továbbá a különórák költségét. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a támogatások mértékét és a felperes kedvező anyagi helyzetét a tartásdíj megállapítása során nem értékelte. Az elsőfokú eljárásban maga a felperes adta elő, hogy az állami támogatások, illetőleg a gyermektartásdíj, továbbá a felperes hozzájárulása a közös gyermek indokolt szükségleteit fedezi.

A jogerős ítélet megállapításától eltérően az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy az alperes vagyontalan.

A másodfokú bíróság alaptalanul értékelte a terhére, hogy csak az új munkahelyének állandósulását követően csatolta a jövedelmére vonatkozó igazolást, ezzel szemben nem vette figyelembe a felperesnek a jövedelmére vonatkozó ellentmondó nyilatkozatait és a 2013. évi gépjármű vásárlásának tényét. A hiteltartozást 2013. év végéig a felperes fizette, ezt követően azt az alperes családi segítséggel rendezte 2014. október végéig.

A tehergépjármű tulajdonjogának megszerzésére nem elszámolás eredményeként, hanem szívességből került sor. Az ezzel kapcsolatos költségeket dr. G. J. fedezte és az alperes a járművet alkalmanként használta. Jelentős értékű ingó vagyonnal nem rendelkezik, a motor 15 éves, és csak ideiglenesen használható, a F. 1991-es évjáratú, 100.000 forint értéket képviselő teherautó volt, amelyet az alperes munkáltatója vásárolt.

A másodfokú bíróság nem vonta mérlegelési körébe, hogy a T. utónevű gyermeke szívfejlődési rendellenességgel született, gyógykezelésének költségeit az alperesi család fedezi.

Iratellenes megállapítás, hogy az alperes az eltelt időben mintegy 15.000.000 forint magánkölcsönt fizetett vissza. A peradatokból kitűnően 2005. évig teljesítette a kifizetéseket különvagyona terhére.

Megalapozatlan, hibás logikai következtetéseken alapuló megállapítás, hogy az alperes havi nettó 150.000 forint jövedelemmel rendelkezik. A jelenlegi havi 60.107 forintból 40.000 forint tartásdíj és tartásdíj hátralék címén a felpereshez kerül, míg a saját háztartásában nevelt gyermekére és a család

megélhetésére 20.107 forint jut. A Csjt. 69/A. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazása nem vezethet olyan eredményre, hogy az alperes megélhetése teljesen ellehetetlenüljön.

A másodfokú bíróság döntése súlyosan sérti a Csjt. 69/C. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban foglaltakat és a (2) bekezdésének rendelkezését. Nem értékelte azt sem, hogy Tiara édesanyja nettó 26.550 forint ápolási díjban és 12.200 forint családi pótlékban részesül. A másodfokú bíróság iratellenesen és a perben feltárt bizonyítékokkal szemben állapította meg az alperes által elérhető havi kereset mértékét. Döntésével megsértette a Csjt. 69. § (1) bekezdésében foglaltakat is, mert a felperes nem bizonyította, hogy a tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állt be. Az alperesnek a tartás alapját képező jövedelmi és vagyoni viszonyai romlottak, így a gyermektartásdíj felemelésének jogszabályi alapja nincs.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerinti tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy az nem alapos.

A Csjt. 69. § (1) bekezdése értelmében a tartás mértékének megváltoztatása kérhető, ha a közös egyetértéssel vagy bírósági ítélettel megállapított rokoni tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be. A 65. § (1) bekezdése kimondja, hogy a kötelezett a tartás teljesítéseképpen köteles anyagi viszonyaihoz képest a jogosultat mindazzal ellátni, ami annak a megélhetéséhez szükséges. A leszármazó eltartása a szükséges taníttatás költségének viselésére is kiterjed. A 69/A. § (1) bekezdése alapján a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. A (2) bekezdés szerint a gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben szolgáltatja. A 69/C. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a tartásdíj összegét gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani. A gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni a gyermek tényleges szükségleteire, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira, a szülők háztartásában eltartott más saját gyermekekre.

A másodfokú bíróság a tényállás kiegészítésével az irányadó anyagi jogszabályok, továbbá a Pp. 164. § (1) bekezdésében és a 206. § (1) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával, az egyes bizonyítékok kellően megindokolt elfogadásával helytállóan állapította meg a Csjt. 69. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételek fennállását. A felek közös és az alperes háztartásában nevelkedő kiskorú gyermekek szükségleteihez, továbbá az alperes

teljesítőképességéhez és a felperes jövedelmi viszonyaihoz igazodva határozta meg a tartásdíj összegét.

A Kúria több határozatában kifejtette, hogy a kiskorú gyermek szükségleteihez igazodó mértékű tartásra való jogát és a szülőnek az anyagi viszonyaihoz mért tartás teljesítésére való kötelezettségét nem érinti az, hogy a szülő valós jövedelme egészben vagy részben nem tisztázható. Ilyen esetben a felek vagyoni viszonyait, életkörülményeit és életvitelét feltárva és vizsgálva vonható megalapozott következtetés az igazolt jövedelemtől eltérő tényleges jövedelmi viszonyokra (BH 1996. 369., BH 1997. 78., EBH 2000. 318.). Az így megállapított szülői jövedelem összecszerűségénél alkalmazott bírói mérlegelés nem jogszabálysértő, ezért felülvizsgálati kérelemmel eredményesen nem támadható.

A másodfokú bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően eljárva, okszerűen és iratszerűen értékelte az alperes vagyoni viszonyait, életkörülményeit, életvitelét. Megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felsőfokú végzettségű alperes havi nettó 150.000 forint jövedelemmel rendelkezik, illetve tőle ilyen mértékű jövedelemszerzés elvárható. Ezt a megállapítást alátámasztja, hogy a korábbi jogerős ítélet szerinti, az átlagos 20 %-os mértéknek megfelelő 20.000 forint tartásdíj eleve feltételezi az igazoltat meghaladó alperesi jövedelem meglétét. Tovább erősíti, hogy a zöldség-gyümölcs szállítással foglalkozó alperes számára munkáltatója természetben biztosítja az alperesi család teljes zöldség és gyümölcs szükségletét. Az alperesnek tehát saját megélhetésének egy részét nem a tartás alapjául szolgáló jövedelméből kell biztosítania. Az igazolt keresetnél lényegesen magasabb jövedelemszerzést egyértelműen bizonyítja az alperesnek a hiteltartozás törlesztésére vonatkozó teljesítőképessége. A bíróságnak az alperes terhére kellett értékelnie állítása bizonyíthatatlanságát is, mely szerint a részleteket családi segítséggel fizeti. Az pedig az alperes megfelelő vagyoni viszonyait igazolja, hogy a felek közös tulajdonú ingatlanát terhelő közös tartozásokat 15.000.000 forint különvagyon felhasználásával kiegyenlítette.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltaktól eltérően helyesen tulajdonított nagyobb jelentőséget a közös gyermek életkorából, betegségéből eredő indokolt szükségleteinek és a felperes által természetben nyújtott tartási kötelezettségének. Helytállóan ítélte meg, hogy A. igazoltan súlyos, napi kétszeri inzulin beadásával járó cukorbetegségével (keresetlevél melléklete) kapcsolatos kiadások, a gyermek szükségletei meghaladják az alperes háztartásában nevelkedő, szívfejlődési rendellenességgel született gyermek szükségleteit. Az alperes nem bizonyította T. gyógykezelésével felmerülő kiadásait.

A tartásdíj mértékének megállapításánál a másodfokú bíróság értékelte a felperes jövedelmi viszonyait és figyelemmel volt a következetes bírói gyakorlatra is, amely szerint a gyermek számára szükséges tartás nem jelenthet szűkös tartást. A gyermek tényleges szükségletét indokolt igényei alapján kell meghatározni, amely nyilvánvalóan meghaladja a létfenntartásához szükséges kiadások mértékét.

A jogszabályi keretek között, a bíróság mérlegelési jogkörében meghatározott 30.000 forint határozott összegű tartásdíj nem tekinthető túlzott mértékűnek, az a gyermek folyamatosan növekvő tényleges szükségleteit szolgálja. Figyelembe veszi a felperes által a gyermek betegsége miatt az átlagos mértéket lényegesen meghaladó természetben nyújtott tartást is. Az alperestől joggal elvárható olyan felelős szülői magatartás, hogy ezt az összeget a saját megszorított megélhetése, a saját háztartásában élő kiskorú gyermeke eltartásához való hozzájárulás mellett a közös gyermek számára biztosítsa. A jogerős ítélet ezért nem sérti a Csjt. 69/C. §-át.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet jogszabályt nem sért, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezte a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban áthárítható költsége nem merült fel, ezért ennek tárgyában a határozathozatalt a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján mellőzte.

Budapest, 2015. október 27.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő